

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Teze diplomové práce

**Zhodnocení významu mezinárodní přepravy pro
zahraniční obchod České republiky s kořením**

Bc. Marie Smejkalová

© 2014 ČZU v Praze

Souhrn

Cílem této práce je zhodnotit podmínky na přepravu koření, která má svá specifika. Dílčími cíli práce je analýza podmínek při přepravě a současná situace na trhu s kořením. Největší náročnost při přepravě koření je kladena na teplotu a vlhkost přepravovaného koření. Další požadavek při přepravě je na manipulaci koření a jeho možné poškození či možného zmizení (krádeže) během cesty k zákazníkovi.

Bilance zahraničního obchodu České republiky s kořením je dlouhodobě záporná. Český vývoz se ročně pohybuje okolo 2500 tun a největší tahoun exportu je český kmín. Dovoz koření do ČR se v minulých letech pohyboval okolo 7500 tun.

Klíčová slova: mezinárodní obchod, export, import, skladování, přeprava, obaly, koření.

Úvod

Koření je známé co lidstvo samo. Už naši předkové jím ochucovali své jídlo nebo se stávalo prostředkem k překrytí chutě a zápachu zkažených potravin. Mezi další funkce koření je nutno zmínit jeho důležitou úlohu v léčbě lidí i zvířat a v neposlední řadě jeho konzervační schopnosti. Nejstarší písemnosti potvrzují, že Egypťané, Číňané, Řekové a Římané poznali koření už několik tisíc let před našim letopočtem. Římané dokonce jako první koření pěstovali. V dávné historii se kvůli němu konalo mnoho válek a také se uskutečnilo mnoho dalekých plaveb. Celý starověk a středověk bylo koření a vzácné koření (šafrán, vanilka) vyvažované a placené zlatem, a proto bylo dostupné jen pro vyšší vrstvy. Až v 18. století vyšly v Evropě první knihy, které poučovaly, jak se má koření pěstovat a používat. Jednalo se například o rozmarýn, česnek, mateřídoušky.

V dnešní době už svět netrpí jeho nedostatkem. Na trhu je velký výběr od jednodruhového koření, přes různé směsi až po hotové marinády. Sortiment je široký a spotřebitelský trh nabízí pestrou paletu chutí a vůní z mnoha zemí. Do České republiky se mnoho koření dováží, protože nemáme potřebné klima ani místo na pěstování některých druhů koření. Používáme ho denně, nakupujeme jej v kamenných obchodech, na trzích či e-shopech.

Cíl práce a metodika

Hlavní cíl diplomové práce spočívá ve vyhodnocení podmínek na specifickou přepravu koření.

Dílními cíly práce jsou:

- Vymezení podmínek při přepravě koření.
- Zhodnocení současné situace na trhu s kořením v České republice.

Ke splnění těchto cílů je práce rozdělena na dvě části - teoretickou a praktickou.

Teoretická část diplomové práce je zpracována na základě studia a komparace znalostí z odborné literatury, legislativních předpisů a internetových zdrojů z oblasti mezinárodního obchodu, přepravy, obecné charakteristiky koření, jeho zpracování, historie, technologickým zpracováním koření a dalších činností týkajících se zahraničního obchodu s kořením.

Zpracování praktické části je založeno na analýze, komparaci a syntéze statistických dat. Tato část diplomové práce je rozdělena na tři hlavní kapitoly, které se týkají mezinárodní přepravy s kořením.

První kapitola se zabývá analýzou podmínek při přepravě vybraného koření, obaly používanými při přepravě a rizikovými faktory, které mohou při přepravě nastat.

Vybraným kořením jsou: anýz, badyán, bobkový list, fenykl, hřebíček, chilli, kardamom, koriandr, kmín, muškátový květ a oříšek, nové koření, paprika, pepř, skořice, safrán, vanilka, zázvor čerstvý a sušený.

Druhá kapitola diplomové práce je zaměřena na legislativu a legislativní omezení při dovozu koření do České republiky nebo i celé Evropské unie.

V třetí kapitole praktické části je zhodnocena současná situace na trhu České republiky s kořením, zahrnující vývoj dovozu, vývoj vývozu a jejich bilanci od roku 2003 do roku 2013. Získaná data jsou utříděna do příslušných tabulek a grafů. Hlavními informačními zdroji jsou internetové statistické portály a dokumenty zabývající se zahraničním obchodem s kořením.

Vyhodnocení výsledků

Mezinárodní obchod s kořením má neustále rostoucí trend, i když tvoří pouze několik procent světového obchodu. Bilance zahraničního obchodu s kořením České republiky je dlouhodobě záporná.

V posledních letech se vývoz pohybuje okolo 2500 tun za rok, největším vývozním artiklem je v Čechách pěstovaný kmín. V roce 2013 se vyvezlo 2380 tun veškerého koření v hodnotě 192 131 000 Kč.

Dovoz koření do ČR se v minulých letech pohyboval okolo 7500 tun. V minulém roce bylo dokonce dovezeno 7700 tun koření v hodnotě 639 613 000 Kč. Nejvíce importovaným kořením je dlouhodobě paprika (mletá i nemletá) její dovoz se pohybuje okolo 2000 tun za rok.

Se zahraničním obchodem jde ruku v ruce přeprava jednotlivého zboží.

Přeprava koření, jak je v práci uvedeno, je náročná z hlediska manipulace, ale i podmínek, za kterých musí být koření skladováno a přepravováno. Nejdůležitějšími specifickými podmínkami (možnými riziky) jsou teplota a vlhkost. Pokud se tyto podmínky nedodrží, koření ztrácí potřebné silice, a tudíž ztrácí svojí hodnotu. Aby dopravce či zasilatel předešel možným ztrátám na kvalitě či množství zboží, je zapotřebí mít dobře proškolený personál. Zaměstnanci by měli znát podmínky, za kterých se jednotlivé koření přepravuje, manipuluje a skladuje. Pokud je neznají, měli by mít možnost nahlédnout do materiálu, který je o potřebných záležitostech informuje. Přínosem této práce jsou potřebné informace o devatenácti jednodruhových koření.

Jedním z výsledků práce je i informace o legislativě při dovozu, požadované Evropskou unií nebo Českou republikou. Pokud se přepravní podmínky nedodrží a nesplní se požadavky národní vyhlášky č. 331/1997 Sb, která ve svých přílohách udává požadavky na vzhled, barvu a chuť, a také na fyzikální a chemické požadavky na jakost, nemělo by být koření vpuštěno do prodejní sítě.

Seznam použitých zdrojů

FOJTÍKOVÁ, L. *Zahraničně obchodní politika ČR: Historie a současnost (1945 –2008)*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-128-4.

MACHKOVÁ, H., ČERNOHLÁVKOVÁ, E., SATO, A. a kol. *Mezinárodní obchodní operace*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3237-4.

NOVÁK, R., PERNICA, P. a kol. *Nákladní doprava a zasilatelství*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-086-6

ŽÁČEK, Z. *Vůně Koření*. 2. vyd. Praha: Merkur, 1981.

Transport Informations Service In DIE DEUTSCHEN VERSICHERER [online]. Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft e.V 2014 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: http://www.tis-gdv.de/tis_e/inhalt.html

O potravinách a tabákových výrobcích. In: *zákona č. 316/2004 Sb.* 2004. [online]. 2014 [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/ViewFile.aspx?docid=1006037>

RŮŽIČKOVÁ, G.; KOCOURKOVÁ, B. CSc. Učební texty. *Multimediální DVD z předmětu Koření – zdroje pěstování a zpracování*. [online]. Mendlova univerzita v Brně 2012 [cit. 2013-09-18]. Dostupné z: http://www.pssp.cz/multi_dvd/ucebni-texty.html